

CZASOWNIKI ROZDZIELNE

Czasowniki te składają się z:

przedrostka

(który jest **przeważnie przyimkiem** np.: **zu** lub liczebnikiem np.: **ein**, rzadko przysłówkiem np.: **zurück** albo spójnikiem np.: **statt** albo partykułą np.: **her**, lub nawet innym czasownikiem np.: **kennen**) oraz z **czasownika prostego** np.: **machen** lub **laden**.

W bezokoliczniku, czasownik rozdzielny wygląda więc np. tak: **zumachen-** **zamykać** lub tak: **einladen-** **zaprosić**.

Odmieniając ten czasownik przez osoby **czasu teraźniejszego**, musimy go **rozdzielić** w taki sposób, żeby ten **przedrostek znalazł się na samym końcu zdania**.

Natomiast czasownik prosty dostaje **końcówkę** według normalnej odmiany i jest za lub przed podmiotem.

Chcemy na przykład odmienić przez osoby czasownik **zumachen**.

Robimy to tak:

ich mache**e zu-** ja zamykam

du mach**st zu-** ty zamykasz

er mach**t zu-** on zamyka

sie mach**t zu-** ona zamyka

wir mach**en zu-** my zamykamysie

mach**en zu-** oni, one zamykają Sie

mach**en zu-** Pan, Pani zamyka,wy

zamykacie

Jeżeli chcemy ułożyć dłuższe zdanie np.:

Ona nie **zamyka** okna.

Postępujemy podobnie:

Sie mach**t** nicht Fenster **zu**.

A zdanie:

Czy **zapraszasz** kolegów na imprezę?

Również podobnie:

Lad**est** du Freunden zum Party **ein**?

Resztę zdaniową „Freunden zum Party” **wciskamy między orzeczenie a przedrostek. Przedrostek nigdy nie zmienia swej postaci!**

I tak samo w każdej osobie, liczbie i trybie. Na przykład:

Pani Zofia nigdy nie **zamyka** drzwi.
Frau Zofia mach**t** niemals Tür **zu**.

Frau Zofia to 3 osoba liczby pojedynczej więc czasownik prosty ma

postać „macht” a **przedrostek „zu” jest na końcu zdania.**

Resztę zdaniową „niemals Tür” wcisnąłem między słowem „**Zofia**” a **przedrostkiem.**

(Opuszczam rodzajniki przed rzeczownikami, bo w mowie potocznej można je olać)

Natomiast gdy **chcemy odmienić** czasownik rozdzielny **w zdaniu złożonym po spójnikach: „jeśli”-wenn lub „czy”-ob** to wtedy **nie rozdzielamy** tych czasowników.

Na przykład takie zdanie złożone:

Nie wiem **czy** on mnie tam **zaprosi.**

Po spójniku „**czy**”, czasownik „**zaprosi**” traktujemy tak jakby **nie był rozdzielnym ale musimy go odmienić do 3 os.I.poj. i umieścić**

na samym końcu zdania, a więc tak:

Ich weiss nicht **ob** er mich dort einlad**et**.

Oczywiście to zdanie można też powiedzieć w czasie przyszłym:

Ich weiss nicht **ob** er mich dort **einladen** wird.- Nie wiem **czy** on mnie tam **zapraszać** będzie. I wtedy czasownik „**zaprosi**” będzie w **bezokoliczniku**.

Inne zdanie:

Zostanę tu **jeśli zamkniesz** okno.

Ich bleibe hier **wenn** du Fenster zumach**st**.

Jak widać, zdania złożone z czasownikami **rozdzielnymi** są trochę łatwiejsze.

To tyle jeśli chodzi o czas teraźniejszy.

A co jeśli mamy do czynienia z **rozdzielnymi w czasie przeszłym?**

Wówczas musimy uczyć się na pamięć Participu czasownika a **przedrostek dajemy zupełnie z przodu.**

Na przykład, particip czasu przeszłego od czasownika rozdzielanego „**zumachen**” brzmi „**zugemacht**”. A particip od „**einladen**” brzmi „**eingeladen**”.

Rzecz jasna, **participy też muszą być na końcu zdania.**

Na przykład:

Jurek **zaprosił** mnie na obiad.

Jurek hat mich zum Mittag **eingeladen**.

A zdanie:

Czy już **zamknęliście** drzwi?

Haben Sie schon Tür **zugemacht**?

Inne potoczne czasowniki rozdzielne to:

otwierać- **auf**machen

wsiadać- **ein**steigen

wysiadać- **aus**steigen

przesiadać się- **um**steigen

ubrać się- **an**ziehen
rozebrać- **aus**ziehen
przebrać się- **um**ziehen
zadzwoić- **an**rufen
wstawać- **auf**stehen zasnąć-
einschlafen obudzić się-
aufwachen wracać-
zurückkommen odbywać
się- **statt**finden wyjechać-
ausfahren wyjść- **aus**gehen
przygotować- **vor**bereiten
oddać- **zurück**geben
zastanowić się- **nach**denken
produkować- **her**stellen
poznawać- **kennen**lernen
spacerować-
spazierengehen zatrzymać
się- **stehen**bleiben
odjechać- **ab**kommen

W **czasie przyszłym** oraz w **czasie
teraźniejszym po czasowniku**

modalnym, rozdzielny czasownik
musi być w **bezokoliczniku i też na**
końcu zdania.

Przykład zdania w czasie przyszłym:

Zaproszę cię jutro.

Ich werde dich morgen **einladen.**

Przykład zdania w czasie teraźniejszym
po czasowniku modalnym:

Czy **musisz** mnie tam **zaprosić?**

Musst du mich dort **einladen?**

W trybie rozkazującym również rozdzielamy tak, żeby przedrostek był na końcu wypowiedzi czyli przed wykrzyknikiem.

Na przykład:

Zamknij szybko okno!

Mach schnell Fenster **zu!**

Nie zapraszajcie mnie tam!

Laden Sie nicht dort **ein!**

Ale można tryb rozkazujący zastąpić poprzez słowo „**proszę**” i wtedy obie powyższe wypowiedzi będą miały taką postać:

Bitte schnell Fenster **zumachen!**

Bitte nicht mich dort **einladen!**

Jest to tak zwany rozkaz
uniwersalny do obojętnie ilu osób.

I wówczas oba **czasowniki
rozdzielne będą w bezokoliczniku
i też na końcu wypowiedzi.**

To już jak komu łatwiej.

